YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

17 päivänä maaliskuuta 2005 *

Asiassa C-170/03,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on esittänyt 11.4.2003 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.4.2003, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Staatssecretaris van Financiën

vastaan

J. H. M. Feron,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. Rosas, K. Lenaerts, S. von Bahr (esittelevä tuomari) ja K. Schiemann,

julkisasiamies: M. Poiares Maduro,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies M.-F. Contet,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 18.3.2004 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään S. Terstal,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään R. Lyal ja H. van Vliet,

kuultuaan julkisasiamiehen 19.5.2004 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 (EYVL L 105, s. 1) 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan ja 3 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty oikeudenkäynnissä, jonka asianosaisina ovat J. H. M. Feron ja Staatssecretaris van Financiën, joka kieltäytyi myöntämästä Feronille verovapautusta auton osalta, jonka Feronin työnantaja oli antanut tämän käyttöön.

Pääasian oikeudenkäynti ja asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen mukaan Feron oli palkatussa työssä Itävallassa Océ Österreich GmbH -nimisen yrityksen (jäljempänä työnantaja) palveluksessa. Ajanjaksona 18.10.1996–14.12.1997 kyseinen työnantaja antoi Feronin yksinomaiseen käyttöön auton sekä tämän henkilökohtaista käyttöä varten että käytettäväksi tämän tehtävissä työnantajansa palveluksessa. Kyseisen ajanjakson ajan työnantaja oli auton omistaja. Siinä yhteydessä, kun Feron siirtyi Alankomaihin, hän käytti 15.12.1997 lunastusoikeuttaan, joka hänelle oli myönnetty kyseisen auton käyttöönoton yhteydessä, ja osti auton työnantajaltaan. Tammikuussa 1998 Feron muutti Itävallasta ja kirjoittautui 10.2.1998 asukkaaksi Venlon kuntaan (Alankomaat). Alankomaiden viranomaiset kieltäytyivät myöntämästä hänelle vapautusta henkilöautoja ja moottoripyöriä koskevasta verosta (belasting van personenauto's en motorrijwielen; jäljempänä BPM) kyseisen auton osalta. Gerechtshof te 's-Hertogenbosch, jonne asiasta valitettiin, kumosi tämän epäävän päätöksen ja myönsi Feronille vapautuksen BPM:stä. Staatssecretaris van Financiën teki tästä ratkaisusta kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandeniin.

4 Viimeksi mainittu tuomioistuin toteaa, että 24.12.1992 annetun Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen -nimisen lain (henkilöautojen ja moottoripyörien verotusta koskeva laki) 1 §:n 2 momentin mukaan BPM on maksettava rekisteröitäessä henkilöauto tai moottoripyörä vuoden 1994 Wegenverkeerswetin (tieliikennelain) nojalla pidettävään rekisteritunnusrekisteriin. Kyseisen lain 14 §:stä ja 24.12.1992 annetun Uitvoeringsbesluit belasting van personenauto's en motorrijwielen -nimisen päätöksen (henkilöautojen ja moottoripyörien verotuksen täytäntöönpanoa koskeva päätös), sellaisena kuin se on muutettuna 14.11.1997 annetulla päätöksellä, 2 §:n 2 momentista sekä 4 §:n 1 ja 4 momentista yhdessä tarkasteltuina seuraa, että verosta, joka olisi maksettava rekisteröitäessä ulkomailta, myös muista jäsenvaltioista, tulevia henkilöautoja ja moottoripyöriä, myönnetään vapautus, jos kyseistä ajoneuvoa vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa myönnettäisiin vapautus tulleista asetuksen N:o 918/83 nojalla.

5 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin huomauttaa, että kyseisen asetuksen 2 artiklan nojalla vapautus BPM:stä myönnetään kyseisen asetuksen 1 artiklan

2 kohdan c alakohdan mukaiselle yksityiskäyttöön tarkoitetulle moottoriajoneuvolle, jonka luonnollinen henkilö, joka muuttaa vakituisen asuinpaikkansa Alankomaihin, tuo maahan, jos kyseinen ajoneuvo on asetuksen N:o 918/83 3 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa tarkoitetulla tavalla vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona asianomaisen vakituinen asuinpaikka on lakannut olemasta lähtömaassa, ollut asianomaisen hallinnassa ja käytössä ja jos kyseinen ajoneuvo on kyseisen asetuksen 3 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan mukaisesti tarkoitettu samaan käyttöön asianomaisen uudessa vakituisessa asuinpaikassa.

6 Hoge Raad der Nederlandenin mukaan asetuksen N:o 918/83 2 ja 3 artiklasta yhdessä tarkasteltuina seuraa, että verottomuutta sovelletaan tavaroihin, jotka ovat olleet asianomaisen hallinnassa henkilökohtaisena omaisuutena vähintään kuuden kuukauden ajan.

7 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin katsoo, että ensimmäinen kysymys muodostuu siitä, onko tavara, jota käytetään samalla sekä ammattikäyttöön että yksityiseen käyttöön, katsottava henkilökohtaiseksi omaisuudeksi.

8 Kyseinen tuomioistuin toteaa, että esiin nousee myös kysymys siitä, mitä tarkoitetaan hallinnan käsitteellä asetuksen N:o 918/83 3 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdassa. Se kysyy erityisesti, kuuluuko käsitteen piiriin tapaus, jossa kyseinen tavara on käytössä toisen henkilön, joka on sen omistaja ja joka on antanut kyseisen tavaran käyttöön elinkeinotoimintansa puitteissa, kanssa olevan sellaisen oikeussuhteen perusteella, jossa annetaan lupa myös yksityiskäyttöön.

Ennakkoratkaisukysymykset

9 Hoge Raad der Nederlanden on 11.4.2003 tekemällään välipäätöksellä päättänyt lykätä asian ratkaisemista ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko henkilöautoa, jonka työnantaja on antanut luonnollisen henkilön käyttöön ja jota kyseinen henkilö käyttää sekä ammattikäyttöön että yksityiskäyttöön, pidettävä — — asetuksen — — N:o 918/83 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuna henkilökohtaisena omaisuutena?

2) Onko kyseisen asetuksen 3 artiklan a alakohtaa, jonka mukaan omaisuuden on oltava ollut asianomaisen hallinnassa vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona asianomaisen vakituinen asuinpaikka on lakannut olemasta kyseisessä kolmannessa maassa, tulkittava siten, että omaisuus, jonka asianomainen on saanut vastiketta vastaan tai vastikkeetta käyttöönsä suorittaessaan työtä kyseisen esineen omistajalle, on asianomaisen hallinnassa edellä mainitussa säännöksessä tarkoitetulla tavalla?

3) Onko toiseen kysymykseen annettavan vastauksen kannalta merkitystä sillä, onko asianomaisella koko kuuden kuukauden ajanjakson ajan oikeus ostaa kyseinen henkilöauto?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

10 Esitetyissä kysymyksissä mainittu asetus N:o 918/83 koskee vapautusta yhteisön tulleista kolmansista maista tapahtuvan maahantuonnin yhteydessä, eikä se suoraan sovellu pääasiaan. Kyseisen asetuksen säännökset nimittäin soveltuvat tähän oikeusriitaan yksinomaan Alankomaiden oikeuden säännösten nojalla, joissa viitataan yhteisön oikeuden säännöksiin.

11 Tältä osin on ainoastaan todettava, että yhteisöjen tuomioistuin on useaan otteeseen katsonut, että sillä on toimivalta ratkaista yhteisön oikeuden säännöksiä koskevia

ennakkoratkaisukysymyksiä sellaisissa tapauksissa, joissa pääasian tosiseikat jäävät yhteisön oikeuden soveltamisalan ulkopuolelle mutta joissa yhteisön oikeuden säännöksiä sovelletaan kansallisen oikeuden perusteella (ks. erityisesti asia C-28/95, Leur-Bloem, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4161, 27 kohta; asia C-130/95, Giloy, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4291, 23 kohta ja asia C-247/97, Schoonbroodt, tuomio 3.12.1998, Kok. 1998, s. I-8095, 14 kohta).

12 Esitettyihin kysymyksiin on siis vastattava.

13 Hoge Raad der Nederlanden kysyy näillä kolmella kysymyksellään, joita on syytä tarkastella yhdessä, voidaanko sellainen henkilöauto, josta pääasiassa on kyse, katsoa asetuksen N:o 918/83 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, joka saadaan kyseisen asetuksen 2 ja 3 artiklan nojalla tuoda maahan tullitta.

14 Tältä osin on täsmennettävä, että näistä säännöksistä yhdessä tarkasteltuina ilmenee, että jotta henkilökohtainen omaisuus olisi tulliton, sen on pääsääntöisesti pitänyt olla asianomaisen hallinnassa ja käytössä henkilökohtaisena omaisuutena vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona asianomaisen vakituinen asuinpaikka lakkasi olemasta lähtömaassa. Lisäksi henkilökohtaisen omaisuuden on oltava tarkoitettu samaan käyttöön asianomaisen uudessa vakituisessa asuinpaikassa.

15 Asetuksen N:o 918/83 1 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaan henkilökohtaisella omaisuudella tarkoitetaan asianomaisten henkilökohtaiseen käyttöön tai kotitalouteen tarkoitettuja tavaroita, erityisesti yksityiskäyttöön tarkoitettuja moottoriajoneuvoja.

16 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa Feronin työnantaja antoi tämän käyttöön auton ajanjaksolla 18.10.1996–14.12.1997 sekä Feronin henkilökohtaista käyttöä varten että käytettäväksi tämän tehtävissä työnantajansa palveluksessa.

17 Kysymystä siitä, voidaanko tavara, jota käytettiin näissä kahdessa tarkoituksessa kuuden kuukauden ajan ennen kuin Feron siirsi asuinpaikkansa, katsoa henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, ei ole nimenomaisesti ratkaistu asetuksella N:o 918/83.

18 Tällainen mahdollisuus ei kuitenkaan ole kyseisen asetuksen systematiikan tai tavoitteiden vastainen.

19 Asetuksen N:o 918/83 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa säädetään nimenomaisesti, että eräät ammattien harjoittamisessa tarvittavat tavarat voidaan katsoa henkilökohtaiseksi omaisuudeksi.

20 Toisaalta tämän saman säännöksen mukaan on ennen kaikkea välttämätöntä, että henkilökohtaisen omaisuuden luonne tai määrä ei ilmennä mitään kaupallista tarkoitusta.

21 Koska tältä osin ei ole nimenomaista säännöstä, yksinomaisen henkilökohtaisen käytön ei näin ollen voida katsoa olevan kaikissa olosuhteissa välttämätöntä, jotta tavara katsottaisiin asetuksessa N:o 918/83 tarkoitetuksi henkilökohtaiseksi omaisuudeksi.

22 Sellainen henkilöauto, josta pääasiassa on kyse ja jota käytetään sekä yksityiseen käyttöön että ammattikäyttöön, on myös voitava katsoa tällaiseksi henkilökohtaiseksi omaisuudeksi.

23 Lisäksi Feron osti pääasiassa kyseessä olevan henkilöauton työnantajaltaan 15.12.1997, ja ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä koskevan päätöksen mukaan kyseinen henkilöauto siirtyi Feronin yksinomaiseen henkilökohtaiseen käyttöön sen jälkeen, kun se tuotiin hänen uuteen asuinmaahansa.

24 Tästä seuraa, että sellainen henkilöauto, josta pääasiassa on kyse, on katsottava asetuksessa N:o 918/83 tarkoitetuksi henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, jota asianomainen on käyttänyt vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona hänen vakituinen asuinpaikkansa lakkasi olemasta lähtömaassa, ja joka on tarkoitettu samaan käyttöön asianomaisen uudessa vakituisessa asuinpaikassa.

25 On tutkittava, voidaanko sellaisen auton, josta pääasiassa on kyse, katsoa olleen asianomaisen hallinnassa kyseisen kuuden kuukauden ajan.

26 Sekä yhteisön oikeuden yhtenäisen soveltamisen periaate että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät tältä osin, että yhteisön oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen säännöksen sisällön ja soveltamisalan määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko yhteisössä itsenäisesti ja yhtenäisesti (asia 327/82, Ekro, tuomio 18.1.1984, Kok. 1984, s. 107, 11 kohta; asia C-287/98, Linster, tuomio 19.9.2000, Kok. 2000, s. I-6917, 43 kohta ja asia C-357/98, Yiadom, tuomio 9.11.2000, Kok. 2000, s. I-9265, 26 kohta).

27 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 918/83 3 artiklassa käytettyä käsitettä hallinta on tulkittava itsenäisesti.

28 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 81 kohdassa, kyseiselle käsitteelle on eri oikeusjärjestelmissä ominaista erityisesti henkilön määräämisvalta esineeseen riippumatta siitä, onko kyseinen henkilö esineen omistaja vai ei.

29 Kyseisen sanan käyttö asetuksessa N:o 918/83 tarkoittaa, että tullittomuutta ei ole rajoitettava tavaroihin, jotka kuuluivat asianomaisen varallisuuteen vähintään kuuden kuukauden ajan ennen asuinpaikan vaihtamista, vaan tullittomuus koskee myös muita tavaroita, jotka ovat olleet tämän saman ajanjakson aikana asianomaisen tosiasiallisessa määräämisvallassa.

30 Käsiteltävänä olevassa tapauksessa työnantaja oli antanut kyseessä olevan henkilöauton kokonaan Feronin yksinomaiseen käyttöön sekä myöntänyt tälle siihen lunastusoikeuden.

31 Nämä olosuhteet huomioon kyseinen auto on ollut Feronin tosiasiallisessa määräämisvallassa, ja auto oli näin ollen hänen hallinnassaan vähintään kuuden kuukauden ajan ennen päivää, jona hänen vakituinen asuinpaikkansa lakkasi olemasta lähtömaassa.

32 Esitettyihin kysymyksiin on edellä esitetty huomioon ottaen vastattava, että sellainen henkilöauto, josta pääasiassa on kyse, katsotaan asetuksen N:o 918/83 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, joka saadaan kyseisen asetuksen 2 ja 3 artiklan nojalla tuoda maahan tullitta.

33 Kun otetaan huomioon esitettyihin kysymyksiin annettu vastaus, ei ole tarpeen tutkia luonnollisten henkilöiden henkilökohtaisen omaisuuden lopullisessa maahantuonnissa jäsenvaltiosta sovellettavista verovapauksista 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston direktiivin 83/183/ETY (EYVL L 105, s. 64), johon komissio on vedonnut, soveltuvuutta tähän tapaukseen.

Oikeudenkäyntikulut

34 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Sellainen henkilöauto, josta pääasiassa on kyse, katsotaan yhteisön tullittomuusjärjestelmän luomisesta 28 päivänä maaliskuuta 1983 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 1 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetuksi henkilökohtaiseksi omaisuudeksi, joka saadaan kyseisen asetuksen 2 ja 3 artiklan nojalla tuoda maahan tullitta.

Allekirjoitukset